

УДК: 657.6:339.543

**ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ****Васильєва В.Г., к.е.н.,
Книшек О.О., к.е.н.,
Карпенко В.В.***Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро*

Ефективне використання бюджетних коштів залишається однією із важливих проблем виконання бюджету як для України, так і більшості країн світу. Реалізація ефективної політики у сфері державних фінансів посідає важливе місце у процесі регулювання економічного розвитку держави. Тільки належне застосування новітніх форм державного фінансового контролю, до яких відноситься державний аудит, в управлінні фінансовими ресурсами надасть можливість створити необхідні передумови для здійснення в державі ефективної економічної політики та забезпечить виконання бюджетних програм. В даній статті автори досліджують чинну систему фінансового контролю, акцентуючи увагу на державному аудиті. На основі аналізу основних законодавчих норм щодо здійснення державного фінансового контролю та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність державного фінансового контролю, запропоновано шляхи вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного аудиту. Виявлено відсутність єдиного системного правового регулювання державного фінансового контролю та вказано на необхідність перегляду методології контрольних заходів, нормативних актів, що регулюють державний аудит. На основі вивчення практичного досвіду визначено порядок організації та проведення державного аудиту. Наведено ряд основних напрямів удосконалення існуючої системи державного аудиту з метою покращення діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх стабільності та ефективності функціонування. Перспективним подальшим напрямом дослідження є розробка і прийняття комплексу заходів з практичної реалізації державного аудиту відповідно до міжнародних стандартів, що призведе до ефективного і раціонального використання державних фінансів, які мають вирішальне значення для економічного розвитку України та суспільного добробуту її громадян.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, державний аудит, аудит ефективності, контролюючі органи, бюджетні кошти

UDC: 657.6:339.543

**STATE AUDIT: MODERN STATE, PROBLEMS
END PROSPECTS OF DEVELOPMENT****Vasilyeva V., PhD in Economics,
Knyshek O., PhD in Econjemics,
Karpenko V.***University of Customs and Finance, Dnipro*

© Васильєва В.Г., к.е.н., Книшек О.О., к.е.н., Карпенко В.В., 2017

Efficient use of budget funds remains one of the important problems of budget execution for both Ukraine and most countries of the world. Implementation of an effective public finance policy plays an important role in the process of regulating the country's economic development. Only the proper use of the latest forms of public financial control, which includes state audits, in the management of financial resources will provide the opportunity to create the necessary preconditions for implementing effective economic policies in the state and ensure implementation of budget programs. In this article, the current system of financial control is examined focusing on public audit. Based on the analysis of the main legislative norms on the implementation of the state financial control and other normative legal acts regulating the activity of the state financial control, ways of improving the legal and regulatory framework of the state audit are proposed. The absence of a unified system legal regulation of state financial control was revealed, and the necessity was pointed out to revise the methodology of control measures and regulatory acts that regulate the state audit. Based on the study of practical experience, the procedure for organizing and conducting public audit was determined. A number of main directions of improving the existing system of state audit are presented in order to improve the activity of economic entities, ensuring their stability and efficiency of functioning. A promising further direction of research is the development and adoption of a set of measures for the practical implementation of the state audit in accordance with international standards, which will lead to efficient and rational use of public finances that are crucial for the economic development of Ukraine and its citizens' social well-being.

Keywords: state financial control, state audit, audit of efficiency, supervisory bodies, budget funds.

Актуальність проблеми. Важливим інструментом забезпечення найбільш повного надходження коштів до бюджетних установ та їх раціонального використання, управління державним майном та боротьби зі злочинами у сфері фінансових відносин виступає державний фінансовий контроль, який в провідних країнах світу є пріоритетною сферою розвитку фінансово-бюджетних відносин. Системна організація державного фінансового контролю дає можливість здійснювати систематичний контроль та моніторинг за рухом бюджетних коштів, завдяки чому стає можливим проведення оцінки результатів управління ними на об'єктах контролю, вчасне виявлення та попередження відхилення від чинного законодавства під час здійснення фінансово-господарських операцій та вживання заходів щодо усунення негативних наслідків. Але сучасні тенденції економічного розвитку та інтеграція України в європейське співтовариство вимагають впровадження більш

прогресивних форм та проведення державного фінансового контролю, який є важливим елементом системи управління фінансами, призначення якого полягає у забезпеченні процесу реформування й ефективного використання фінансових ресурсів в усіх ланках фінансової системи.

Ефективне використання бюджетних коштів залишається однією із важливих проблем виконання бюджету як для України, так і більшості країн світу. Реалізація ефективної політики у сфері державних фінансів посідає важливе місце у процесі регулювання економічного розвитку держави. Тільки належне застосування новітніх форм державного фінансового контролю, до яких відноситься державний аудит, в управлінні фінансовими ресурсами надасть можливість створити необхідні передумови для здійснення в державі ефективної економічної політики та забезпечить виконання бюджетних програм.

Завдання державного фінансового контролю постійно ускладнюються під впливом зростання обсягів надходження та витрачання фінансових ресурсів у суб'єктів економічної діяльності, а також через безперервні зміни характеру витрачання коштів суб'єктами економічних відносин. Крім того, одним із завдань державного фінансового контролю є ідентифікація фактичного контролю, що здійснюється суб'єктами економічної діяльності і приведення його у відповідність до вимог міжнародних стандартів. Одним із головних напрямків роботи контролюючих органів у рамках державного фінансового контролю є державний аудит.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Проблеми державного аудиту досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема, Бугаєнко В.Г., Германчук П.К., Кравченко Ю.П., Луценко І. С., Лядова Ю.О., Рубан Н.І., Назарчук О.І., Піхоцький Ю.В., Сивульський М.І., Шевчук О. А., Мартинюк Ю. В., Слободяник Ю.Б., Хомутенко В.П., Чумакова І.Ю. та інші, які у своїх працях відмічають, що державний аудит як форма державного фінансового контролю постійно змінюється через вплив факторів економічної системи, з'являються нові теоретичні і практичні проблеми, які потребують вирішення. Разом з тим питання державного аудиту є новими для України, а тому, залишаються недостатньо відпрацьованими як у теоретичному, так і у методологічному плані.

Метою статті є дослідження сучасного стану державного аудиту, визначення його змісту та особливостей процесу його проведення, як складової державного фінансового контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні тенденції економічного розвитку країни, інтеграційні процеси вступу до європейського співтовариства вимагають застосування нових підходів щодо організації та проведення державного фінансового контролю. Суть і зміст такого контролю має полягати не лише у фіксації фактів порушення під час отримання і використання бюджетних коштів, а й у підтвердженні досягнення поставленої мети з акцентом на ефективності прийняття управлінських рішень для ефективного використання цих коштів. А тому, запровадження державного аудиту в системі державного фінансового контролю в Україні є «ною, менш фіскальною, але більш оперативною та партнерською формою контролю». Саме ця складова державного фінансового контролю є найбільш значущою в сфері бюджетного управління, адже державний аудит є своєрідним інструментом регулювання бюджетних відносин стосовно використання бюджетних коштів на різних рівнях управління.

В економічно-розвинутих країнах світу провідне місце серед форм державного фінансового контролю за ефективним використанням державних ресурсів, наданих бюджетним установам належить державному аудиту, який виконує як регулятивні, так і конструктивні функції, допомагаючи державі та суспільству проводити ефективні інституціональні зміни і обирати перспективні напрями розвитку. У 1953р. була створена міжнародна організація вищих органів державного фінансового контролю (INTOSAI). Основним завданням INTOSAI є надання державним аудиторам усього світу можливості обміну інформацією щодо сучасних напрацювань у сфері державного аудиту та застосування професійних стандартів і кращої методології, що становить спільний інтерес. Сьогодні INTOSAI, вже налічує представників 197 держав, а з 1998 р. Україна також приєдналася до INTOSAI та є її активним членом. А тому, повноцінна інтеграція України у ЄС передбачає також адаптацію існуючих практик функціонування системи державного контролю до європейських стандартів.

Приведення аудиторської методології нашої країни у відповідність до стандартів INTOSAI допоможе уряду й Міністерству фінансів в отриманні неупередженої достовірної інформації щодо результатів

використання бюджетних коштів. Таким чином, невід'ємною складовою забезпечення стабільності на національному фінансовому ринку нашої країни є створення такої системи наявного фінансового контролю, яка б одночасно була спроможна оцінити існуючий стан справ на об'єкті контролю, виявити недоліки в роботі, проаналізувати причини їх появи, запропонувати шляхи усунення та попередження у майбутньому. Таким напрямом є державний аудит.

Державний аудит є однією з форм державного фінансового контролю. Його необхідно розуміти не як перевірочну діяльність контролюючих органів, а як інструмент державного управління, чітку систему та безперервний процес, який направлений на оцінку достовірності фінансової інформації, підвищення ефективності використання бюджетних коштів [1].

В Україні вперше термін «державний аудит» в сфері державних коштів було застосовано у Бюджетному кодексі (стаття 26) у 2001 році. Далі офіційне закріплення й узаконення терміна «державний аудит» в Україні відбулося із набуттям чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна». Цим законом введено поняття державного фінансового аудиту до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» (нині – Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні») і визначено його як різновид державного фінансового контролю, що полягає у перевірці та аналізі фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю [8]. Аналогічне визначення представлено і в Господарському кодексі України (ст. 363). Також у Положенні про Державну аудиторську службу України від 03.02.2016р. державний аудит визначено як одну із форм здійснення державного фінансового контролю [7].

Науковець Кравченко Ю.П. зазначає, що державний аудит діяльності бюджетних установ – це оцінка діяльності бюджетних установ і ефективності здійснення ними управління бюджетними коштами та державним майном, перевірка даних бухгалтерського обліку й фінансової

звітності цих установ з метою надання висновку про їх достовірність і дотримання установами затверджених стандартів обліку і внутрішнього контролю, та оцінка рівня відповідності діяльності бюджетної установи вимогам законодавства та інших нормативно-правових документів [4].

Слободяник Ю.Б. визначає, що державний аудит – це вид контролю, що проводиться спеціалізованим органом, наділеним особливими конституційними повноваженнями, і спрямований на визначення відповідності управління суспільними ресурсами встановленим критеріям [12].

Отже, державний аудит – це перспективна форма державного фінансового контролю, який охоплює різні сфери господарювання. Полягає у надання незалежної, об'єктивної та достовірної оцінки з метою висловлення аудитором думки щодо відповідності представленої фінансової інформації вимогам стандартів фінансової звітності та нормативно-правових актів. Він дозволяє своєчасно та в повному обсязі виявляти та в подальшому попереджувати різного роду порушення, помилки та зловживання, які виникають під час діяльності як бюджетних установ, так й інших суб'єктів господарювання, а відтак – забезпечує отримання найкращих результатів від використання державних ресурсів, бюджетних коштів.

Чинним законодавством України визначено, що державний фінансовий аудит здійснюють два державних органи: Державна аудиторська служба і Рахункова палата.

Так, Законом України «Про Рахункову палату» чітко визначено, що державний фінансовий контроль здійснює цей орган через проведення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів [9].

Державна аудиторська служба реалізує державний фінансовий контроль через здійснення державного фінансового аудиту; перевірки державних закупівель; інспектування (ревізії); моніторингу закупівель; контролю стану внутрішнього аудиту [8].

Основною метою проведення державного фінансового аудиту повинна бути його результативність і дієвість. Щодо виявлених порушень, які встановлюються за наслідками заходів контролю, проведених державними аудиторами, надзвичайно важливим є недопущення повторного недотримання економічним суб'єктом норм фінансового законодавства. Достатньо часто порушення є

систематичними, що дозволяє стверджувати про відсутність реакції на проведені раніше контрольні заходи. Така ситуація створює передумови для незадовільної оцінки діяльності органів державного фінансового контролю, хоча об'єктивно – це наслідок некомпетентності керівників установ, а отже виникає необхідність підвищення результативності, дієвості й ефективності державного фінансового контролю. В той же час своєчасно вжиті заходи щодо усунення фінансових порушень дозволяють успішно управляти реальними фінансовими потоками, що надходять до бюджетних установ, ефективно використовувати їх матеріальні і грошові ресурси.

Результативність роботи контролюючих органів визначається кількістю проведених контрольних заходів та результатами виявлених порушень.

Динаміка контрольних заходів та виявлених порушень Рахунковою палатою України та Державною аудиторською службою України за 2006-2016 рр. наведена на рис.1.

Рис.1. Динаміка проведених контрольних заходів та виявлених порушень Рахунковою палатою України та Державною аудиторською службою України за 2006-2016 рр.
Джерело: побудовано на підставі інформації [2, 3]

Як видно з рис. 1, у динаміці простежується спад контрольних заходів діяльності як Рахункової палати так і Державної аудиторської служби України. Так у 2016 р., порівняно з 2006р., кількість контрольних

заходів Державною аудиторською службою України скоротилася на 29454, або на 92%. Це відбулося внаслідок ведення в дію мораторію щодо проведення контрольних заходів. Так у зв'язку веденням в дію наказу Державної фінансової інспекції від 14.02.2012 р. № 59 «Про внесення доповнень до Положення про планування контрольної-ревізійної роботи», був передбачено відбір до плану виключно тих об'єктів, в діяльності яких існують обґрунтовані ризики фінансових порушень, а також змінено підходи до формування планів контрольної-ревізійної роботи територіальних органів державних фінансових інспекцій.

В результаті впровадження даного наказу було здійснено перехід від кількості проведених контрольних заходів до їх якості. Так під перевірку попадають, лише ті підприємства, установи та організації в яких спостерігаються ризики в управлінні фінансовими та матеріальними ресурсами. Виявлення таких ризиків та можливих порушень у їхній діяльності можливе лише при налагодженій системі моніторингу та децентралізованих системах внутрішнього контролю та аудиту. Це в свою чергу, зменшує витрати на контрольні-перевірочний процес та зменшує тиск на діяльність підприємств та установ. Але, поряд зі зменшенням кількості перевірених підприємств, установ та організацій, кількість фінансових порушень зростає.

Рекордна кількість порушень, виявлених Рахунковою палатою і Державною аудиторською службою України (Державною фінансовою інспекцією) за останнє десятиріччя, спостерігалася у 2010 р. (див. рис.1). Отже, при зменшенні кількості перевірених підприємств, установ та організацій частка тих, в діяльності яких були виявлені фінансові порушення є дуже високою, а проведені контрольні заходи засвідчили, що і надалі залишається досить розповсюдженою негативна практика використання державних ресурсів з порушеннями законодавства. Таким чином, аналіз діяльності контролюючих органів дозволяє стверджувати, що з року в рік виявляється значна кількість фінансових порушень використання державних фінансових ресурсів, які призводять до значних втрат, що обчислюються млрд. грн.

У сучасному світі система державного фінансового контролю є індикатором соціально-економічного розвитку країни, тому перехід до прогресивних форм державного фінансового контролю, таких як державний аудит, є важливим кроком на цьому шляху. Впровадження якого вимагає не тільки інтеграція України у світове економічне і правове

співтовариство, а й вітчизняна контрольна практика за використанням бюджетних ресурсів.

Однією особливістю державного аудиту є те, що з одного боку, він забезпечує своєчасне поповнення бюджету, веде боротьбу з економічними злочинами та правопорушеннями, з іншого – сприяє підвищенню ефективності діяльності окремих суб'єктів господарювання через профілактику та попередження порушень. Оскільки державний аудит є не фіскальною формою контролю, а носить рекомендаційний характер, то його результати дозволяють керівництву підконтрольного суб'єкта проаналізувати власні помилки та виявити недоліки у системі внутрішнього контролю.

Проаналізувавши законодавчі акти, дослідження вітчизняних науковців та міжнародних стандартів можна сформулювати наступну характеристику державного фінансового аудиту та виділити підвиди державного аудиту, які використовуються у практиці вітчизняних контролюючих органів (рис.2). Так, класифікація державного аудиту за видами та підвидами відображає чітку ієрархію складових контролюючої системи. Класифікація державного аудиту за видами дає змогу вирізнити напрямки контролю та розробляти з урахуванням їх особливостей відповідне методологічне забезпечення.

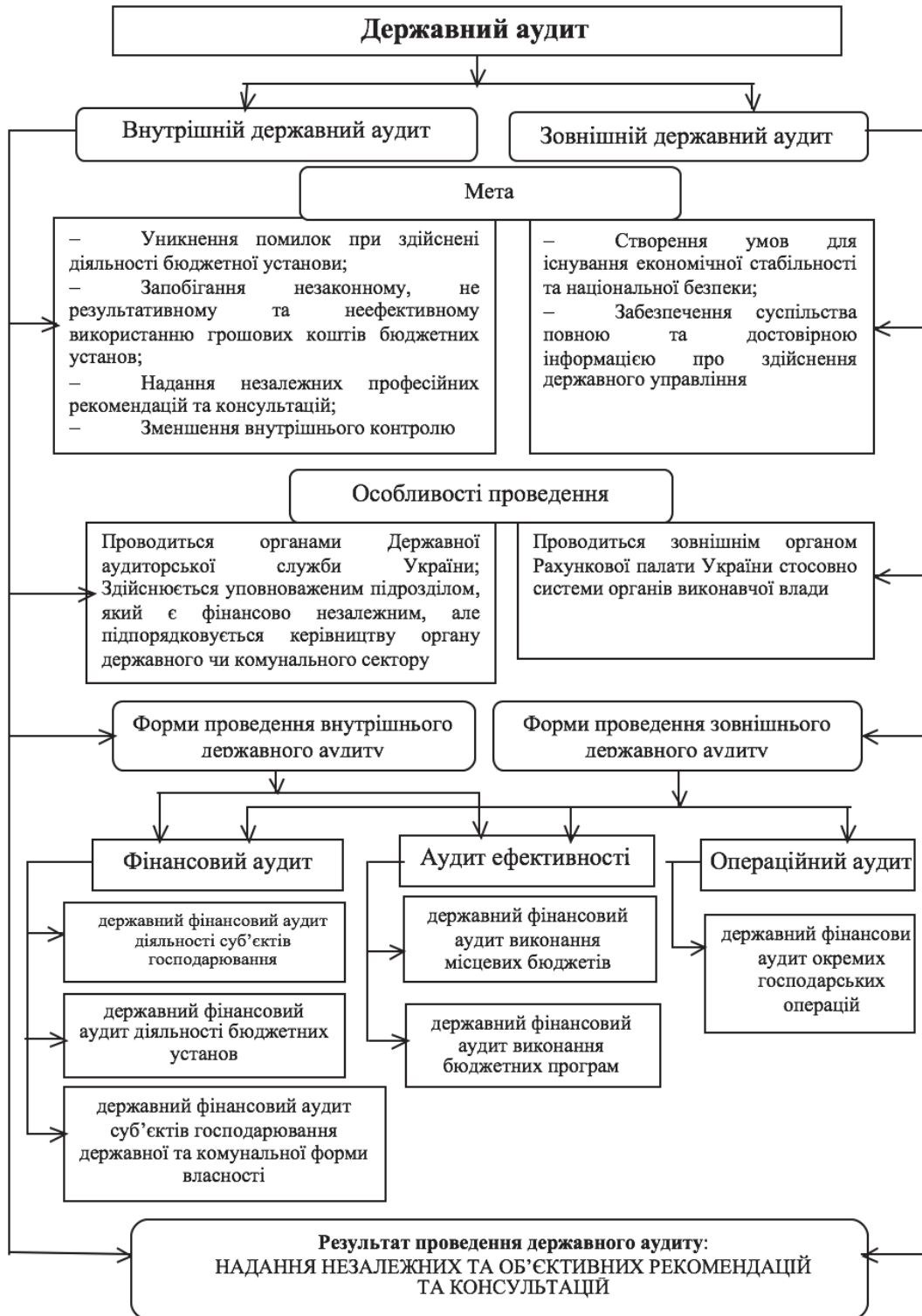
Разом з тим на сьогоднішній день відсутнє в нормативно-правовій базі чітке розмежування видів і форм державного аудиту.

У вітчизняне законодавство державний аудит було введено у 2005 році як один із ефективних засобів попередження бюджетних порушень, але нині він займає незначну частку в діяльності Державної аудиторської служби України. Основним напрямом діяльності Державної аудиторської служби України все ще залишається інспектування, яке здійснюється у формі ревізії.

Так, протягом 2016 року Державною аудиторською службою України було проведено 2361 ревізій певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності та 36 державних аудитів, що становить лише 1,5% від загальної кількості проведених контрольних заходів.

На сучасному етапі розвитку державного фінансового контролю в Україні недооцінена роль перспективної форми контролю, яким є державний аудит, що призводить до значних фінансових порушень, а також до неефективного використання бюджетних коштів, обсяг яких має тенденцію до зростання протягом останніх років. Тому, дуже важливим

на сучасному етапі реформування державного фінансового контролю є підвищення статусу державного фінансового аудиту, як дієвого інструменту, що забезпечує збільшення державних коштів, зменшення масштабів порушень і розкрадань фінансових ресурсів, сприяє поліпшенню загального економічного та соціального клімату в країні.

*Рис.2. Характеристика державного аудиту
Джерело: складено авторами за [5,13]*

Проаналізувавши звіти про результати діяльності Державної аудиторської служби України та її територіальних органів про кількість проведених контрольних заходів Державною аудиторською службою України за останні роки, ми бачимо, що державний фінансовий аудит діяльності бюджетних установ фактично проводився лише у 2007 році. Основна увага у проведенні державного аудиту була зосереджена на суб'єктах господарювання державного сектору економіки. В бюджетних установах проводилися лише державні фінансові аудити виконання місцевих бюджетів та виконання бюджетних програм (табл.1).

Таблиця 1 - Проведення Державною аудиторською службою України державного фінансового аудиту за видами протягом 2005 – 2016 рр. (кількість контрольних заходів)

Державний фінансовий аудит за видами	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Аудиторське дослідження	45											
Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм		98	161	44	61	47	52	38	35	31	24	19
Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів				109	97	89	89	45	84	40	18	17
Державний фінансовий аудит діяльності бюджетних установ			102									
Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки		14	41	118	142	140	128	95	122	147	97	86
Операційний аудит					38	38	44	50				

Джерело: складено авторами за [4]

Здійснення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм регламентується Постановою кабінету міністрів України «Про

Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм» від 12.05.2007 р. № 698. Згідно даної постанови цей вид аудиту ототожнюється з аудитом ефективності [10].

Аудит ефективності – це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають. Аудит ефективності здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм [10].

Аудит ефективності є перевіркою діяльності органів державної влади, одержувачів державних коштів, підприємств, установ і організацій, які використовують державне і комунальне майно, з метою визначення ефективності використання державних фінансових ресурсів і майна. Формально процес проведення аудиту ефективності можна поділити на наступні етапи:

- I. Планування аудиту ефективності.
- II. Проведення аудиту ефективності.
- III. Оформлення результатів аудиту ефективності.
- IV. Моніторинг стану реалізації пропозицій, наданих за результатами аудиту ефективності.

Порядок здійснення аудиту ефективності наведено на рис. 4.

Функціонально аудит ефективності розширює межі традиційного контролю та обліку щодо загальних оцінок формального спрямування бюджетних коштів з орієнтацією на контроль за досягненням конкретних цілей під час їх витрачання.

Аудит ефективності має ширші завдання порівняно з аудиторськими перевітками правильності витрачання коштів, економії та результативності витрат. Він також може передбачати контроль фінансової звітності та правильного використання ресурсів. На практиці завдання аудиту ефективності можуть містити кілька взаємопов'язаних елементів або мати конкретну спрямованість, наприклад, аудит результативності окремої статті витрат. Тобто завданням аудиту ефективності є не тільки суто аудиторська перевірка та аналіз результатів, але і стратегічний аналіз витрат, що дасть можливість

здійснити рекомендації щодо управління державним майном за допомогою проведення аудиторських перевірок ефективності діяльності.

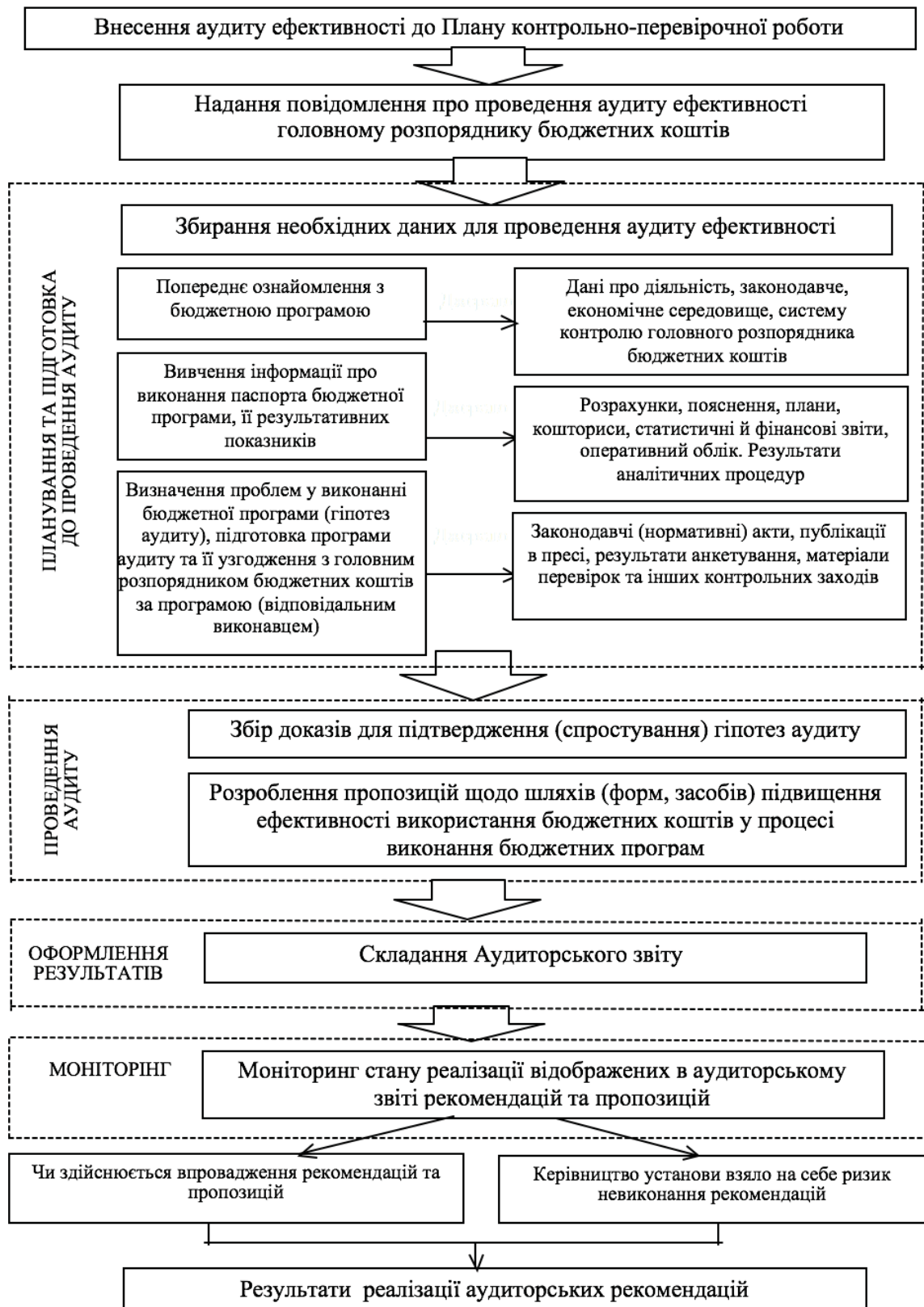

Рис.4. Порядок здійснення аудиту ефективності
Джерело: складено авторами за [10, 13]

За результатами аудиту ефективності формуються висновки про те, чи витрачалися кошти з належною економністю, раціональністю та ефективністю, на цілі, передбачені відповідним рішеннями про бюджет, чи дотримувалися заходи щодо забезпечення збереження державного майна. Висновки супроводжуються розрахунками або оцінками експертів щодо наслідків такого відхилення. Із вищеозначеного випливає, що аудит ефективності за змістом значно перевищує свої потенційні можливості в якості методу контролю, оскільки він є його самодостатньою складовою діяльності контрольної установи і в ході такого контрольного заходу здійснюється оцінка ефективності використання державних фінансових ресурсів і майна, контроль за законністю і цільовим їх призначенням, що в сукупності характеризується як окремий вид державного аудиту.

Проаналізувавши кількість контрольних заходів, проведених Державною аудиторською службою України державного фінансового аудиту за різними видами за 2005-2016 роки, показало, що нині фактично щодо бюджетних установ здійснюються два види аудиту – це державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм та державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів, які є аудитом ефективності. А це суперечить передовому міжнародному досвіду, тому в діяльність Державної аудиторської служби України треба впровадити державний аудит та аудит відповідності, а діючу методологію проведення аудиту ефективності – удосконалити на основі принципів економичності, ефективності та результативності.

Державний аудит є запорукою зміцнення бюджетної, податкової та фінансової дисципліни, важливою передумовою забезпечення економічної безпеки України та її входження у світове співтовариство системи фінансового контролю та аудиту з прозорою та раціональною системою власних органів державного фінансового контролю. Саме тому для подальшого впровадження державного аудиту в практику діяльності органів державного фінансового контролю України необхідно:

1. Розробити та затвердити єдину концепцію розвитку системи державного фінансового контролю в Україні;
2. Розробити та затвердити професійні стандарти, методичні рекомендації, методологічні та практичні матеріали у сфері державного аудиту, враховуючи відповідний досвід та напрацювання окремих країн, а також адаптувати методики проведення контрольно-аналітичних заходів і критеріїв їх узагальнення до стандартів INTOSAI;

3. Внести зміни та доповнення до існуючої законодавчої та нормативно-правової бази у сфері державного фінансового аудиту. Так необхідно визначити статус Рахункової палати як вищого органу державного аудиту та розширити повноваження Рахункової палати в частині контролю за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів, разом з тим, необхідно чітко розмежувати функції та повноваження щодо здійснення державного аудиту між Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою України. Повноваження мають бути функціонально незалежними;

4. Забезпечити поступовий перехід від ревізій фінансово-господарської діяльності до аудиту виконання основних показників бюджетних установ, управління державним майном шляхом перевірки цільових бюджетних програм (проведення тематичних перевірок), а не окремих об'єктів.

5. Створення ефективної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи на основі сучасних інформаційних технологій, яка призначена для збору, зберігання, пошуку та видачі інформації про всі здійсненні контрольні заходи та їхні результати, тобто для систематизації даних контролю й узагальнюючого висновку.

Структура бази даних повинна бути побудована з урахуванням можливості швидкого доопрацювання при надходженні від органів державної влади нових завдань відповідно до їх функцій та забезпечувала зберігання інформації. Вище перелічені пропозиції є ефективною запорукою підвищення ефективності державного аудиту і важливим фактором зміцнення економічної безпеки на шляху інтеграції України у світове співтовариство системи фінансового контролю та аудиту. Державний аудит повинен стати принципово новою цілісною системою, яка базується на єдиних засадах, що охоплюють усі сторони економічного життя.

Висновки. Підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що виникає гостра необхідність у розробці і прийнятті комплексу заходів з практичної реалізації державного аудиту відповідно до міжнародних стандартів, що призведе до ефективного і раціонального використання державних фінансів, які мають вирішальне значення для економічного розвитку України та суспільного добробуту її громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вацлавский О.І. Питання вдосконалення державного фінансового аудиту в Україні / О.І. Вацлавский [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naukamolodaj.tneu.edu.ua/index.php/nmj/article/view/147>.
2. Звітні дані Рахункової палати за 2006–2016рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/32826>.
3. Звіти про діяльність Державної аудиторської служби України (Державної фінансової інспекції) за 2006 – 2016 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/122302>.
4. Кравченко Ю.П. Ризикоорієнтований підхід у державному фінансовому аудиті та інспектування діяльності бюджетних установ: дис. канд. економ. наук: 08.00.09. / Ю.П. Кравченко . – Київ.: 2016. – 304 с.
5. Лядова Ю.О. Класифікація державного аудиту як складової державного фінансового контролю / Ю.О. Лядова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 4(20). – С. 27–32.
6. Піхоцький Ю. В. Подальший розвиток державного фінансового контролю – через державний аудит. / Піхоцький Ю. В. // Бізнес інформ. – 2016. – №2. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_2_46.
7. Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.
8. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1999р. № 2939-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
9. Про Рахункову палату: закон України від 11.07.1996 р. №316/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
10. Про Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007р. № 698 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-2007-%D0%BF>.
11. Слободяник Ю. Перспективи розвитку державного аудиту використання бюджетних коштів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// <http://sf.tneu.edu.ua/index.php/sf/article/view/822>
12. Слободяник Ю. Б. Види і форми державного аудиту / Ю. Б. Слободяник // Бізнес Інформ. – 2013. – № 4. – С. 351–356.
13. Хомутенко В. П., Луценко І. С., Хомутенко А. В. Державний аудит публічних фінансів: навч. посіб. – Одеса: «Кримполіграфпапір», 2016. – 412 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5029/1/Державний%20аудит%20публічних%20фінансі.pdf>